

Čís. 5868.

V doplňovacím řízení před prvním soudem, jež bylo nařízeno odvolacím soudem dle §u 496, prvý odstavec čís. 2 c. ř. s., jest změna žaloby nepřipustna.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, R II 58/26.)

V řízení o žalobě, již se žalobce domáhal vydání boudy jakožto její kupitel a vlastník, zrušil odvolací soud podle §u 496, prvý odstavec čís. 2 c. ř. s. rozsudek prvního soudu a nařídil mu další jednání, za něhož žalobce změnil žalobní prosbu v ten rozum, by mu byla bouda odezdána jakožto správci pozůstalosti po Františce O-ové. Soud první stolice změnu žaloby nepřipustil, rekursní soud ji připustil. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Usnesením odvolacího soudu ze dne 21. září 1925 bylo nařízeno prvnímu soudu, by doplnil řízení výsledkem dalších oběma stranami vedených svědků o tom, zda se stal kup sporné boudy žalobcem, čili nic, tedy z důvodu, že řízení trpělo dle názoru odvolacího soudu vadou, která překážela zevrubnému probrání a důkladnému posouzení věci (§ 496 čís. 2 c. ř. s.). Byl i usnesení to citovalo i § 496 čís. 3 c. ř. s., nelze z něho vyčísti, že prvý rozsudek byl zrušen též proto, že nebyly probrány závažné okolnosti následkem mylného právního posouzení věci prvním soudem, vždyť právě okolnost, na niž klade soud druhé stolice váhu, totiž, zda žalobce spornou boudu od zůstavitelky ukoupil, čili nic, byla prvním soudem zjištěna a pouze některé další důkazy, o této okolnosti navrhované, nebyly provedeny a proto byl rozsudek zrušen a doplnění řízení nařízeno (§ 496 č. 2 c. ř. s.). Mělo se tedy doplnění řízení dle §u 496 druhý odstavec c. ř. s. omeziti jen na provedení důkazů dotud nepřipustěných, kupu boudy se týkajících. Ustanovení první věty §u 179 c. ř. s., dle níž jsou strany oprávněny v své stoličce až do ukončení ústního přelíčení přednésti nová skutková tvrzení, jakož i ustanovení §u 235 c. ř. s. o změně žaloby, jsou předpisem druhého odstavce §u 496 c. ř. s. vyloučena, když ústní jednání děje se jen za účelem doplnění dle prvního odstavce čís. 2 §u 496 c. ř. s. Dle §u 483 třetí odstavec c. ř. s. není v řízení oprávněnou připustnou změna žaloby ani za souhlasu stran a proto není ani připustnou v řízení zahájeném následkem zrušujícího usnesení odvolacího soudu, jehož účelem jest, by podstatné vady řízení vyšším soudem shledané byly odstraněny, ale nikoli, aby stranám bylo umožněno dohnati to, co až do ukončení řízení (§ 179 c. ř. s.) opomenuly přednésti a co důsledkem toho jest z procesní látky jednou pro vždy vyloučeno (§ 482 c. ř. s.). Z toho následuje, že žalobce nebyl oprávněn v doplňovacím řízení před prvním soudem, nařízeném soudem odvolacím dle §u 496 prvý odstavec čís. 2 c. ř. s., změnit žádost žalobní a žalobní důvod způsobem uvedeným

v protokole ze dne 7. listopadu 1925, neboť základem doplnění měla zůstatí původní žaloba, dle níž žalobce žaluje vlastním jménem o vydání sporné budky. Právnem proto první soud navrhovanou změnu žaloby nepřipustil. Rekursní soud pochybil, míně, že změnu tu lze připustiti, poněvadž se tím řízení nestíží a neprotáhne, neboť přehlédl, že změně té jest na závadu druhý odstavec §u 496 c. ř. s. a přehlédl dále, že následkem připuštěné změny byly by zde vskutku dvě žalobní prosby: prvá, by žalobci, jakožto kupiteli a vlastníku byla bouda odevzdána z důvodu jeho vlastnictví, a druhá, aby žalobci jakožto správci pozůstalosti po Františce O-ové byla bouda odevzdána (pro pozůstalost tu), z důvodu, že vlastníci je pozůstalost, kteréžto žalobní žádosti vedle sebe obstáti nemohou, navzájem se vylučující, neboť nikdo nemůže žalovati současně jménem vlastním a jménem cizím (pozůstalosti) (§§ 11 a 227 c. ř. s. a contrario).

Čís. 5869.

Velící předpisy koncesní listiny železniční, vymezující přesně práva a povinnosti koncesionářky, nedovolují, by jakýmkoliv právním jednáním s třetími osobami zatěžovala železnici, pro kterou jí byla udělena koncese, povinnostmi, které se přímo přičí opatřením státní správou při udělení koncese učiněným anebo je alespoň nepřímým obcházejí. Plněno-li přes to proti předpisům koncesní listiny, jest koncesionářka oprávněna požadovati placené zpět.

(Rozh. ze dne 18. března 1926, Rv II 864/25.)

Místní dráha Kounice-Ivančice-Oslavany domáhala se na žalované bance, jež stavbu dráhy financovala, vrácení 209.154 Kč 90 h, jež prý žalované zaplatila, ač vzhledem k doslovu koncesní listiny žalovaná na ně nároku neměla, ježto byl jimi překročen stavební náklad koncesní listinou stanovený. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, přiznal však pouze 6% úroky ode dne podání žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: První soud správně rozpoznal, že se zde jedná o případ §u 1431 obč. zák. a že jest tudíž v první řadě rozhodnouti, zda bylo žalované zapláceno něco, nač nároku neměla. Správným jest také, že odpověď závisí zde na výkladu listin a na tom, zda pro tento vzájemný poměr rozhodnými byly pouze koncesní protokoly ze dne 26. února 1912 s dodatkem ze dne 4. listopadu 1912 a s koncesní listinou ze dne 31. března 1912, či zda platí vedle toho také úvěrní listiny ze dne 17. března 1911 a 4. března 1912, jakož i stavební smlouva ze dne 10. února 1911. V podstatě dochází první soud k tomu názoru, že tyto dvě čistě soukromoprávní smlouvy neobstojí vedle zmíněného protokolu s jeho dodatkem a vedle koncesní listiny, protože v nich stipulovány jsou na jedné straně závazky, na druhé práva, která odporují kategorickému předpisu (§ 879 obč. zák.), jemuž se všechny súčasné smluvní strany, mezi nimi také žalovaná, podrobily, že totiž stanovený nejvýše přípustný náklad stavební překročen býti nesmí, což